

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2009 – Nr. 43.

VRAGEN van het CDA van de heer J. Seton en de heer B.H. Koops betreffende uitkeringsfraude.
(Binnengekomen: 11 augustus 2009.)

Op 10 augustus jl. was er landelijk nieuws over een zaak van uitkeringsfraude in de stad Groningen. Het ging om een 66-jarige vrouw die 25 jaar lang heeft gefraudeerd met haar uitkering, voor een totaal bedrag van € 250.000. Zij kreeg een uitkering als alleenstaande, maar leefde al die tijd feitelijk samen.

Uit de pers hebben wij begrepen dat deze fraude zo lang onopgemerkt is gebleven doordat betrokkene vanwege medische en persoonlijke omstandigheden niet hoefde te werken. Daardoor kwam ze niet vaak in contact met de dienst SOZAWE.

Uiteraard zijn wij blij dat deze fraude nu aan het licht is gekomen, maar we zijn wel geschrokken van het feit dat dit blijkbaar zo lang kan duren. Uitkeringen worden uit gemeenschapsgeld betaald; misbruik daarvan moet worden voorkomen en fraude kunnen we op geen enkele manier tolereren.

Gezien het bovenstaande hebben wij de volgende vragen:

1. Is het bericht juist dat deze fraude zo lang kon duren doordat de betrokkene vanwege persoonlijke en medische omstandigheden niet hoefde te werken en daardoor weinig in contact kwam met de dienst SOZAWE? Hoe weinig is weinig?
2. Zou deze vorm van uitkeringsfraude zich vaker kunnen voordoen, kan het zijn dat er meer gevallen onopgemerkt zijn gebleven? Zoja, kunt u aangeven wel (financieel) risico de gemeente hier loopt?
3. Wat gaat u, gegeven deze kwestie, doen om deze vormen van fraude aan te pakken dan wel te voorkomen?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 1 september 2009.

1. Betreffende klant was gedurende de periode dat zij een uitkering ontving, vanwege persoonlijke en medische redenen volledig ontheven van de arbeidsverplichtingen. Hierdoor had zij weinig persoonlijk contact met de dienst SOZAWE.

Tussen 1982 en 1996 is er drie keer persoonlijk contact geweest met een medewerker van de dienst en tussen 1996 (na de invoering van de WWB) en 2009 is er twee keer persoonlijk contact geweest. De overige contacten bestonden uit schriftelijke heronderzoeken.

We zijn in 2005 gestopt met het uitvoeren van heronderzoeken voor alle klanten. Deze zijn vervangen door themacontroles en steekproeven, waarmee we ons richten op klanten met een verhoogd risico op fraude. Betrokkene is in de periode vanaf 2005 niet geselecteerd voor een dergelijk onderzoek.

2. Deze vorm van uitkeringsfraude komt vaker voor. De dienst SOZAWE heeft in 2008 124 bestuursrechtelijke en strafrechtelijke onderzoeken uitgevoerd naar aanleiding van een vermoeden van verzwegen samenwoning. Bij ongeveer de helft van deze onderzoeken bleek er sprake te zijn van (gedeeltelijk) onrechtmatige uitkeringsverstrekking.

Wij delen uw mening dat misbruik van uitkeringen moet worden voorkomen en dat fraude niet is te tolereren. Daarom streven we ernaar uitkeringsfraude zo vroeg mogelijk op te sporen. Toch komt het voor dat sommige klanten, zoals betrokkene, er in slagen langdurig onopgemerkt fraude te plegen. Moedwillige fraudeurs zullen bij elk contact met de dienst een schijnwerkelijkheid presenteren. Wij kunnen niet uitsluiten dat er meer klanten zijn die langdurig fraude plegen zonder dat wij dit hebben opgemerkt.

Een uitkering kost op jaarbasis ongeveer € 12.520,- (exclusief uitvoeringskosten).

3. Het beleid op het gebied van handhaving en de geplande handhavingsactiviteiten worden jaarlijks aan uw raad aangeboden in ons handhavingsbeleidplan. In de fraudebestrijding werken wij volgens het concept van "Hoogwaardig Handhaven". Daarmee willen we bereiken dat klanten zich bewuster worden van wet- en regelgeving en daardoor regels meer uit zichzelf gaan naleven. Een voorbeeld hiervan is dat we grote fraudezaken altijd uitgebreid in de publiciteit brengen: om klanten en publiek ervan te doordringen dat frauderen fout is en (ook na heel veel jaren) niet onbestraft blijft. Om de zogenaamde "spontane nalevingbereidheid" van klanten te bevorderen zetten we in ons handhavingsbeleid in op zowel preventieve (informerende en dienstverlenende) als repressieve activiteiten (controleren en sanctioneren). Speciale aandacht gaat uit naar de zogenaamde risicosturing. Risicosturing is een systematiek waarbij klanten met een bepaald risicoprofiel intensiever worden gecontroleerd. Niet iedere klant wordt aan dezelfde mate of vorm van controle onderworpen.

Via Suwinet (=digitale infrastructuur met gegevens binnen de keten UWV en gemeenten) en bestandskoppelingen komt steeds meer relevante informatie over onze klanten beschikbaar. Daarnaast komen er ook andere signalen binnen, zoals tips van burgers en/of instanties. Deze informatie wordt consequent in ons handhavingsproces verwerkt.

Door de invoering van het klantmanagement, waaraan de dienst SOZawe momenteel werkt, zal het steeds minder vaak voorkomen dat klanten van de dienst gedurende langere periodes geen persoonlijk contact met de dienst hebben. Tegelijkertijd besteden wij meer aandacht aan het bevorderen van fraudealertheid van de medewerkers van de dienst die persoonlijk contact met onze klanten hebben.